

ผลของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น
 ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
 THE EFFECTS OF GUIDANCE ACTIVITIES BASED ON IDDHIPADA FOUR FOR
 DEVELOPING SELF-DETERMINATION OF UNDERGRAD STUDENTS
 FACULTY OF EDUCATION KASETSART UNIVERSITY BANGKHEN CAMPUS

ณัฐพล บุญทอง *

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อพัฒนากิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ๒. เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิต ก่อน และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ฯ ที่พัฒนาขึ้นกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๗๓๑๑: หลักการแนะแนว ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง จำนวน ๑๘ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น แบบวัดความมุ่งมั่นตามหลักอิทธิบาท ๔ แบบบันทึกการเรียนรู้ของนิสิตเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมในแต่ละครั้ง และแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นและต่อผู้วิจัย ผลการวิจัยพบว่า ๑. ได้กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพและตรงตามเนื้อหา ๒. ภายหลังการทดลองนิสิตกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนจากแบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ ช่วยให้นิสิตมีการพัฒนาความมุ่งมั่นในด้านการตั้งเป้าหมายในการเรียนการตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถ มีความอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบากทางการเรียน เห็นคุณค่าในการเรียน มีความคิดจดจ่อ มีใจอยู่กับการเรียน พัฒนาตนเองโดยพิจารณาไตร่ตรอง ตรวจสอบข้อบกพร่องและปรับปรุงตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

คำสำคัญ : กิจกรรมแนะแนว ความมุ่งมั่น อิทธิบาท ๔ นิสิต

* ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะ แนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were: 1. to develop a Guidance Activities Based on Iddhipada Four for Developing Self-determination of Undergrad Students Faculty of Education Kasetsart University Bangkok 2. to study the Effects of Guidance Activities Based on Iddhipada Four for Developing Self-determination of Undergrad Students Faculty of Education Kasetsart University Bangkok before and after participating in the Guidance Activities Based on Iddhipada Four. The experimental group were 18 undergrad students Faculty of Education Kasetsart University Bangkok who enrolled in Principles of Guidance academic year 2013. The experimental group did the Self-determination on Iddhipada Four Test before participating in the guidance activities. The instruments used in this research were: the Guidance Activities Based on Iddhipada Four for Developing Self-determination, the Self-Determination on Iddhipada Four Test, the Undergrad Students Self-Report in each session, the Undergrad Students Opinion Questionnaire towards The Cognitive Program and the Researcher.

The research results indicated that: 1. the developed guidance activities based on iddhipada four had efficiency and content validity 2. the posttest scores from enhancing self-determination on iddhipada four test of the experimental group were higher than pretest scores at .05 level of significance. The experimental group reported that after participating in the guidance activities help students to develop self-determination to set goals for studying, studying full capabilities, industriousness indomitable obstacles and difficulty learning, concentrate on learning, self-development by self-evaluation and self-correction towards being the fully capable person

Keyword : Guidance Activities, Self-determination, Iddhipada Four, Undergraduate Students

บทนำ

ขณะที่ประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในพุทธศักราช ๒๕๕๘ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในรูปแบบการดำเนินชีวิต การศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ที่ต้องการบุคคลที่มีความมุ่งมั่น พยายาม อดทน เพื่รองรับการทำงานที่มีความสลับซับซ้อน การเตรียมพร้อมในระดับมหาวิทยาลัยที่จะผลิตบัณฑิตออกไปสู่

ตลาดแรงงานในอาเซียน ต้องมีการผลิตบัณฑิตให้มีความมุ่งมั่น เพียรพยายาม อุตสาหะ มีสมาธิในการทำงาน เพื่อเป็นโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

นโยบายในการเสริมสร้างศักยภาพทางวิชาการในภูมิภาคอาเซียนและก้าวเข้าสู่มหาวิทยาลัยระดับโลกของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการให้ความสำคัญในการผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพให้กับประเทศ โดยมหาวิทยาลัยได้กำหนดอัตลักษณ์ของนิสิตไว้ดังนี้คือ สำนึกดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ และสามัคคี โดยรวมเรียกว่า IDKU (สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๔) คณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รับนโยบายในการพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้มีคุณสมบัติตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์มีบทบาทในการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มี คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพศึกษาศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ สามารถคิดวิเคราะห์หาคำตอบปัญหา สามารถสร้างนวัตกรรมหรือผลงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล

โดยอาศัยกิจกรรมแนะแนวที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคคลโดยองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ให้นิสิตพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับวัย เพราะกิจกรรมแนะแนวช่วยส่งเสริมให้นิสิตสามารถพัฒนาความมุ่งมั่นได้อย่างเต็มที่ การนำศาสตร์สำคัญที่มีประสิทธิภาพและอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนานนั่นคือ หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย มาใช้บูรณาการในการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยองค์ธรรมที่มีจุดประสงค์เสริมสร้างให้นิสิตเป็นคนดี มีความมุ่งมั่น พากเพียรในการเรียนและการทำงานที่สุจริตนั้นมีความสำคัญมากนั่นคือ อิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นการสร้างความมุ่งมั่นโดยอาศัยสิ่งเร้าจากภายในจิตใจของตนเอง คือ การพอใจในสิ่งที่ทำ มีความขยันหมั่นเพียร มีจิตใจจดจ่อ และมีการสอบสวนไตร่ตรองในงานที่ทำ โดยไม่ได้อาศัยปัจจัยภายนอก หรือวัตถุนิยมเป็นสิ่งล่อ (พระพรหมคุณาภรณ์, ๒๕๔๐) มีองค์ประกอบ ๔ อย่างคือ ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิดจดจ่อ) และวิมังสา (ความสอบสวนไตร่ตรอง) ซึ่งเป็นองค์ธรรมสำคัญ ๔ ประการ ที่ควรปลูกฝังให้เป็นลักษณะที่สำคัญในตัวนิสิต

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตเพื่อให้นิสิตเกิดพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการเรียน มีความขยันหมั่นเพียร คิดจดจ่อและพัฒนาปรับปรุงตนเองที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีเป้าหมายและการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นครุมีมืออาชีพ ช่วยเพิ่มโอกาสการแข่งขันในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก นำการพัฒนามาสู่สังคมเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อพัฒนากิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

๒. เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ก่อนและหลังการเข้ากิจกรรมแนะแนว ฯ ที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

ภายหลังที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ การพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัดความมุ่งมั่นของนิสิต ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตัวแปรตาม คือ คะแนนจากแบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ลงทะเบียนในรายวิชา ๐๑๑๖๗๓๐๑: หลักการแนะแนว ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๓ หมู่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๗๓๐๑: หลักการแนะแนว ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๖ อายุระหว่าง ๒๐ - ๒๑ ปีได้มาจากการสุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง และ เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ๑ หมู่ จำนวน ๑๘ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น จำนวน ๑๔ ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวในแต่ละครั้ง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ทักษะที่ใช้ สื่อ อุปกรณ์ และการประเมินผล ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น โดยประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน

๒. แบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากหลักธรรมอิทธิบาท ๔ งานวิจัย บทความ หนังสือ และนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาบูรณาการ

สร้างเป็นแบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ Rating Scale คือ มากที่สุด=๕, มาก=๔, ปานกลาง=๓, น้อย=๒, และน้อยที่สุด=๑ ประกอบด้วย ข้อคำถาม ๖๐ ข้อ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .๙๗

๓. แบบบันทึกการเรียนรู้และความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแนะแนวแต่ละครั้ง มีลักษณะเป็นการรายงานด้วยตนเอง (Self-report) โดยให้นิสิตเขียนรายงานเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นิสิตได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมฯ

๔. แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตและต่อผู้วิจัย โดยนิสิตประเมินจากประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองกิจกรรมแนะแนวฯ ครบทั้ง ๑๔ ครั้ง มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด ให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็น

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ก่อนการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่ลงเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๗๓๑๑ : หลักการแนะแนว ภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๕๖ ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง ทำแบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔ (Pre-test)

๒. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมกับนิสิตกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ด้วยตนเอง เป็นเวลา ๑๔ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ครั้งละ ๕๐ นาที และให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในกิจกรรมแนะแนวฯ ทำแบบบันทึกการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองกิจกรรมแนะแนวฯ ในแต่ละครั้ง

๓. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดความมุ่งมั่นตามหลักอิทธิบาท ๔ มาวัดกับนิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในกิจกรรมแนะแนวฯ (Post-test) รวมทั้งให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวฯ และต่อผู้วิจัย

๔. นำคะแนนจากแบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น และวิเคราะห์เปรียบเทียบความมุ่งมั่นของนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้และความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวในแต่ละครั้งของนิสิตกลุ่มตัวอย่างมาสรุปเนื้อหา

ตารางที่ ๑ โครงสร้างของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
	๑	“รู้จักฉัน รู้จักเธอ”	๑. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพและบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นทำกิจกรรมร่วมกัน ๒. เพื่อให้สินีตเข้าใจจุดประสงค์ของกิจกรรมฯ	๑. ทำกิจกรรมการรู้จักและสร้างสัมพันธ์ภาพ ๒. การบรรยายอธิบายความหมายของความมุ่งมั่นในการเรียน และการจัดกิจกรรมฯ

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
ตั้งใจมั่น (ฉันทะ)	๒	“เป้าหมายมีไว้พุ่งชน”	๑. บอกเป้าหมายในการเรียน ๒. บอกวิธีการพัฒนาความสามารถทางการเรียนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้	๑. การสนทนา ๒. การเขียนเป้าหมายการเรียนของตนเอง ๓. ทำกิจกรรมและใบงาน
ตั้งใจมั่น (ฉันทะ)	๓-๔	“แผนการสู่ความสำเร็จ”	๑. เข้าใจความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในการเรียน ๒. เห็นคุณค่าของการตั้งเป้าหมายการเรียน ๓. ตั้งเป้าหมายการเรียนของตนเอง	๑. ศึกษาใบความรู้ ๒. ทำใบงาน ๓. นำเสนอแผนการเรียนของตนเองหน้าชั้น
เพียรพยายาม (วิริยะ)	๕-๖	“ความเพียรเอาชนะได้ทุกสิ่ง”	๑. เข้าใจความสำคัญของความเพียรพยายาม ขยัน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบากในการเรียน ๒. ศึกษาตัวแบบในความเพียร	๑. ศึกษาตัวแบบจากวีดิทัศน์ ๒. ทำใบงานและนำเสนอ ๓. ศึกษาค้นคว้าบุคคลต้นแบบในความเพียร
เพียรพยายาม (วิริยะ)	๗	“Fighting”	๑. มีความตั้งใจจริงในการเรียนและการทำงาน ๒. มีความขยันหมั่นเพียรและรู้คุณค่าของความขยัน	๑. อภิปรายประเด็นการทำในสิ่งที่ชอบและรักที่ทำ ๒. ชมวีดิทัศน์ ๓. ทำใบงาน
มุ่งผลสัมฤทธิ์ (จิตตะ)	๘	“คุณค่าของกันและกัน”	๑. มองเห็นคุณค่าของการเรียน ๒. มีสมาธิและจดจ่อกับสิ่งที่ปฏิบัติ	๑. อภิปรายในประเด็นนิสัยมองคุณค่าของการเรียนของตนเองอย่างไร

				๒. ทำกิจกรรมสร้างทักษะ
มุ่งผลสัมฤทธิ์ (จิตตะ)	๙	“กายไม่พร้อม แต่ใจพร้อม”	๑. มีความคิดจดจ่อในการเรียน และการทำกิจกรรม ๒. เห็นคุณค่า ประโยชน์ของการเรียน	๑. รับชมวีดิทัศน์ ๒. แสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่ได้รับชม

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
มุ่งผลสัมฤทธิ์ (จิตตะ)	๑๐	“มองชีวิต คิดถูก”	๑. เข้าใจถึงความสำคัญของการมีสมาธิในการเรียน ๒. เห็นคุณค่าของการเรียน และเป้าหมายของการเรียน ๓. มีแรงใจที่จะตั้งใจเรียน	๑. รับชมวีดิทัศน์ ๒. ทำใบงาน ๓. นำเสนองาน
การพัฒนาตนเอง (วิมังสา)	๑๑	“บันไดสู่ความสำเร็จ”	๑. บอกจุดเด่นจุดด้อยในการเรียน ๒. บอกวิธีการพัฒนาการเรียนให้มีประสิทธิภาพ	๑. วิเคราะห์ตนเอง ๒. ทำใบงาน ๓. นำเสนอใบงาน
การพัฒนาตนเอง (วิมังสา)	๑๒	“ความท้าทาย”	๑. ปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียน ๒. พัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนของตน	๑. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๒. ทำใบงาน
การพัฒนาตนเอง (วิมังสา)	๑๓	“ถนนสายใหม่”	๑. เห็นความสำคัญของการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ๒. มีความหวังและกำลังใจในการพัฒนาการเรียนของตนเอง	๑. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๒. รับชมวีดิทัศน์ ๓. การทำใบงาน
	๑๔	“ปัจฉิมนิเทศ”	๑. เพื่อให้นิสิตได้พูดคุยอภิปราย ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม ๒. ทำแบบวัดความมุ่งมั่นหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว	๑. อภิปรายสรุปกิจกรรมที่ผ่านมาทั้งหมด ๒. ทำแบบวัด (Post – test)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัยดังนี้

๑. ได้กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีประสิทธิภาพ และ มีความตรงตามเนื้อหา ซึ่งกิจกรรมแนะแนวฯ ดังกล่าวประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ จำนวน ๑๔ ครั้ง พร้อมทั้งเอกสารและสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

๒. กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น สามารถพัฒนาความมุ่งมั่น โดยนิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น มีคะแนนจากแบบวัดความมุ่งมั่นตามหลักอิทธิบาท ๔ ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายเป็น ๒ ประเด็นคือ ๑. การพัฒนา กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ๒. การศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ฯ ที่พัฒนาขึ้น

๑. ในการพัฒนา กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในครั้งนี้ ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่ใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาความมุ่งมั่นให้กับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวทั้งหมด ๑๔ ครั้ง โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมแนะแนว ๑๒ ครั้ง กิจกรรมปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศ ๒ ครั้ง กิจกรรมทั้งหมดมีความเหมาะสมและมีคุณภาพ เพราะสามารถช่วยพัฒนาความมุ่งมั่นให้กับนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยปรากฏผลจากการวิจัยว่า นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ มีระดับคะแนนความมุ่งมั่น ที่สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ ในการพัฒนา กิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ มีการใช้รูปแบบของการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีความหลากหลาย เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม (กิจกรรมครั้งที่ ๘) การบรรยาย (กิจกรรมครั้งที่ ๑ – ๖) การอภิปราย (กิจกรรมที่ ๗, ๑๓) เป็นต้น โดยการใช้รูปแบบในการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายช่วยให้นิสิต เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวฯ จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิต เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ๑๔ ครั้ง คือ ...เป็นกิจกรรมที่หลากหลายทำให้ได้รับความสนุกสนาน และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในหลายๆด้าน...” หรือ “...ผู้วิจัยจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องและ

สอดคล้องกันดี มีการนำเสนอรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การชมคลิปวิดีโอ การเล่นเกม รวมทั้งใบงานต่างๆ ทำให้ไม่เบื่อต่อการเรียนรู้...” กิจกรรมแนะแนวบางกิจกรรมเป็นการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมครั้งที่ ๓ – ๔ ชื่อกิจกรรมแผนการสู่ความสำเร็จและกิจกรรมครั้งที่ ๕ – ๖ ชื่อกิจกรรมความเพียรเอาชนะได้ทุกอย่าง เนื่องจากไม่สามารถสร้างกิจกรรมที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้งหมดในระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ๕๐ นาที จึงต้องมีการแบ่งบทเรียนละกิจกรรมออกเป็น ๒ ครั้ง เพื่อเลือกรูปแบบของกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการให้นิสิตเกิดการพัฒนา และ สร้างความต่อเนื่องของการเรียนรู้ในกิจกรรม

๒. การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นิสิตมีคะแนนจากแบบวัดความมุ่งมั่น ตามหลักอิทธิบาท ๔ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของผู้วิจัย จากผลการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น สามารถพัฒนาความมุ่งมั่นให้กับนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แนวคิดตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ หลักธรรมอิทธิบาท ๔ หมายถึง คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายมี ๔ อย่าง คือ ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำในสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตผูกใฝ่ไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัว อุทิศใจให้สิ่งที่ทำ และ วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง (สมัยศ ศุภกิจไพบูลย์, ๒๕๕๒; พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตโต, ๒๕๕๐; พระธรรมกิตติวงศ์ ทองดีสุรเตโช, ๒๕๕๑) หลักธรรมทั้ง ๔ อย่างนี้เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นิสิตเกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับของการมีความมุ่งมั่น ทำให้นิสิตสามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของตน และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น “...มีความตั้งใจมีจิตใจจดจ่อกับสิ่งที่เป่าหมาย ทำให้ทัศนคติการใช้ชีวิตของเราเปลี่ยนไป และรู้จักวางแผนการใช้ชีวิตมากขึ้นหันมาตั้งใจทำสิ่งต่างๆ เพื่อก้าวสู่เป้าหมายให้ได้...” กล่าวคือ นิสิตเกิดกระบวนการเรียนรู้โดยอาศัยกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งสอดคล้องกับ (วัชร ทรัพย์มี ๒๕๔๐) ที่ได้กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือให้บุคคลเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถชักนำตนเองได้ เป็นต้นว่าจะศึกษาในด้านใด ประกอบอาชีพอะไร หรือแก้ปัญหาอย่างไร อันจะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตนเองได้อย่างมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และสามารถพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

๑. จากการศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่า สามารถพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนได้ ซึ่งผู้ที่สนใจกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นสามารถนำกิจกรรมแนะแนวฯ ไปใช้ได้ โดยอาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับอายุและประสบการณ์ของผู้เรียน

๒. จากการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น พบว่า นิสิตชอบกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมที่ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน กิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติ มากกว่ากิจกรรมที่ให้นิสิตกรอกข้อมูลลงในใบงาน เช่น กิจกรรมหยุดคิด พิชิตเป้าหมาย การนำเสนอบุคคลต้นแบบของความเพียรพยายาม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ในการศึกษากิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น ครั้งต่อไป ควรศึกษาเพื่อติดตามผลหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของนิสิตที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ เพื่อดูความคงทนของพฤติกรรม

๒. ควรศึกษาพัฒนากิจกรรมแนะแนว ตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่น กับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้วิจัยควรสร้างกิจกรรมให้เหมาะสมกับช่วยวัยของกลุ่มตัวอย่าง ที่ต้องการศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๑.
- คณะกรรมการศึกษาและกำหนดอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์. **การศึกษาและกำหนดอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๕๔.
- พระธรรมกิตติวงศ์ ทองดี สุรเตโช. **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ “คำวัด”**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันบันลือธรรม. ๒๕๕๑.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์รวมเล่ม ๓ ภาค ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ. ๒๕๕๐.
- วัชร ทรัพย์มี. **การแนะแนวในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. ๒๕๔๐.
- สมยศ ศุกกิจไพบูลย์. **ตามรอยพระราชนิพนธ์ มหัทธรรย์แห่งพระมหาชนก**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน. ๒๕๕๒.